

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

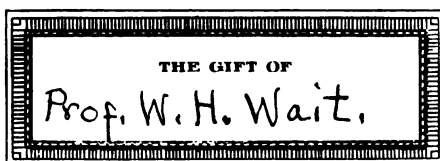
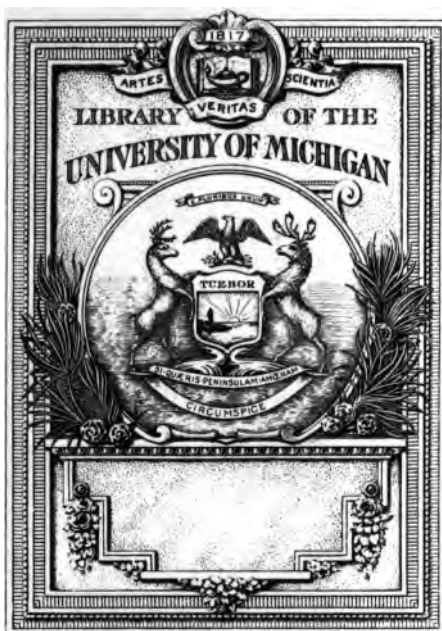
878

P5c

F59

A

857,990

Plautus, A. t. h. m. c. m.

P.
F.

T. MACCI PLAVTI

C A P T I V I

EX RECOGNITIONE

ALFREDI FLECKEISENI.

LIPSIAE

SVMP TIBVS ET TYPIS B. G. TEVBNERI.

MDCCCLXXII.

878
P5c
F59

T. MACCI PLAVTI

C A P T I V I.

GRAECA [ANAXANDRIDII].

ARGVMENTVM.

Captúst in pugna Hégionis filius.
Aliúm quadrimum fúgiens seruos uéndidit.
Patér captiuos cónmercatur Áleos
Tantúm studens ut gnátum recuperét [suum],
Et in ibus emit olim amissum filium. 5
Is sùo cum domino uéste uorsa ac nómine
Vt [is] ámittatur fécit: ipsus pléctitur.
Et is reduxit cápsum et fugitiuóm semul,
Indício quóius álium agnoscit filium.

P E R S O N A E.

ERGASILVS PARASITVS
HEGIO SENEX
LORARI
PHILOCRATES CAPTIVOS
TYNDARVS CAPTIVOS
ARISTOPHONTES CAPTIVOS
PVER
PHILOPOLEMVS ADVLESCENS
STALAGMVS SERVOS
CATERVA.

PROLOGVS.

Hos quós uidetis stáre hic captiuós duos,
Vincti quia astant, hí stant ambo, nón sedent.
Hoc uós mihi testes éstis me uerúm loqui.
Senéx qui hic habitat, Hégio, 'st huiús pater.
Set ís quo pacto séruiat suo síbi patri, 5
Id ego híc aput uos próloquar, si operám datís.
Seni huic fuerunt fílii natí duo:
Aliúm quadrimum púerum seruos súrpuít
Eumque hínc profugiens uéndidit in Álide
[Dominó] patri huiusce. iam hóc tenetis? óptu-
mumst. 10
Negat hércle [uero] ille últimus. accédito.
Si nón ubi·sedeas lócus est, est ubi ámbules,
Quando hístrionem cógis mendicárier.
Ego mé tua causa, ne érres, non ruptúrus sum.
Vos qui potestis ópe uostra censérier 15
Accípite relicuom: álieno uti níl moror.
Fugitíuos ille, ut díxeram ante, huiús patri
Domo quém profugiens dóminum apstulerat, uén-
didit.
Is póstquam hunc emit, dédit eum huic gnató suo
Pecúliarem, quía quasi una aetás erat. 20
Híc núnc domi seruit sũo patri nec scít pater:
Enimuéro di nos quási pilas hominés habent.
Ratiónem habetis, quó modo unum amíserit.

Postquám belligerant [aútem] Aetoli cum Áleis,
 Vt fit in bello, cápitur alter fílius. 25
 Medicús Menarchus émit ibidem in Álide.
 Coepít captiuos cónmercari hic Áleos,
 Siquém reperire póssit, qui mutét suum:
 [Ilum captiuom: hunc suum esse nescit qui domist]
 Et quóniam heri indaudíuit, de summó loco 30
 Summóque genere cápum esse equitem ex Álide,
 Nil prétió parsit, fílio dum párceret:
 Recónciliare ut fácilius possét domum,
 Émit de praeda hosce ámbos a quaestóribus.
 Hisce aútem inter sese hunc confínxerúnt dolum, 35
 Quo pácto hic seruos súum erum hinc amittát domum.
 Itaque inter se conmutánt uestem et nómina:
 Illíc uocatur Philocrates, hic Týndarus:
 Huius ille, hic illius hódie fert imáginem.
 Et hic hódie docte expédiet hanc falláciam 40
 Et súum erum faciet líbertatis cónpotem:
 Eodémque pacto frátrem seruabít suum
 Reducémque faciet líberum in patriam ad patrem
 Inprúdens: itidem ut saépe iam in multís locis
 Plus ínsciens quis fécit quam prudéns boni. 45
 Set ínscientes [hí] sua sibi fallácia
 Ita cónpararunt ét confínxerúnt dolum,
 [Itaque hí conmenti dé sua senténtia]
 Vt in séruitute hic àput suum maneát patrem:
 Ita núnc ignorans [dõmi] suo sibi seruít patri. 50
 Homínculi quantí sunt, quom recógito.
 Hacc rés agetur nóbis, uobis fábula.
 Set étiamst paucis uós quod monitos uóluerim.
 Profécto expédiet fábulae huic operám dare:
 Non pétractate fáctast neque ítem ut. céterae, 55

Neque spúrcidici insunt uérsus inmemorábiles:
Hic néque periurus lénost nec meretríx mala
Neque míles gloriósus. ne uereámini,
Quia béllum Aetolis ésse dixi cum Áleis:
Foris illic extra scénam fient praélia. 60
Nam hoc paéne iniquomst, cómico chorágio
Conári desubito ágere nos tragoédiam.
Proin síquis pugnam expéctat, litis cóntrahat:
Valéntiorem nánctus aduorsárium
Si erít, ego faciam ut púgnam inspectet nón bonam,
Adeo út spectare póstea omnis óderit. 66
Abeó. ualete, iúdice*s* iustíssumi,
Domí duellique dūellatores óptumi.

A C T V S I.

ERGASILVS.

Iuuentus nomen indidit Scortó mihi,
 Quia inuocatus sóleo esse in conuiuio. 70
 Scio apsúrde dictum hoc dérisiones dícere,
 At ego áio recte. nam in conuiuio sibi
 Amátor, talos quóm iacit, scortum inuocat.
 Estne inuocatum an nón [est? est] planíssume.
 Verum hércle uero nós parasiti plánius, 75
 Quos númquam quisquam néque uocat neque in-
 uocat:
 Quasi múres semper édimus alienúm cibum.
 Vbi rés prolatae súnt, quom rus hominés eunt:
 Semúl prolatae rés sunt nostris déntibus.
 Quasi quóm caletur cóchleae in occultó latent, 80
 Suó sibi suco úfuont, ros si nón cadit:
 Itém parasiti rébus prolatís latent
 In ocúlto, miserí uíctitant sucó suo,
 Dum rúri rurant hómines quos ligúrriant.
 Prolátis rebus párasiti uenátici 85
 Canés sumus: quando rédierunt, Molóssici
 Odíósicque et múltum incommodéstici.
 Et híc quidem hercle, nísi qui colaphos pérpeti
 Potís parasitus frángique aulas in caput,
 Vel éxtra portam trígeminam ad saccum sícet. 90
 Quod míhi ne eueniat nón nullumst pérículum

Nam póstquam meus est réx potitus hóstium,
 (Ita [ením] belligerant núnc Aetoli cum Áleis:
 Nam Aetólia haec est: illist captus in Álide
 Philopólemus huius Hégionis fílius 95
 Senís qui hic habitat: quae aédes lamentáariae
 Mihi súnť, quas quotiensquómque conspició, fleo)
 Nunc híc occepit quaéstum hunc fili grátia
 Inhonéstum, maxume álienum ingenió suo:
 Homínés captiuos cónnercatur, sí queat 100
 Aliquem ínuenire, sũum qui mutet fílium.
 Quod quídem ego nimis quam cúpio [senex] ut ím-
 petret:
 Nam ní illum recipit, níhil est quo me récipiam.
 Nullá iuuentutis spés est: sese omnés amant.
 Ille démum antiquis ést adulescens móribus, 105
 Quoius númquam uoltum tránquillauí grátis.
 Condígne pater est eius moratus móribus.
 Nunc ád eum pergám. sét aperitur óstium,
 Vnde sáturitate saepe ego exiui ébrius.

HEGIO. LORARIUS. ERGASILVS.

HE. Aduórte animum huc sis: ístos captiuos duos
 Heri quos emi dé praeda a quaestóribus, 111
 His índito caténas singulárias,
 Istás maiores quíbus sunt uincti démito.
 Siníto ámbulare, sí foris, sí intús uolent:
 Set uti ádseruentur mágna diligéntia. 115
 Libér captiuos áuis feræ consímilis est:

Semél fugiundi sí datast occasio,

Satis ést: post illam númquam possis préndere.

LO. 'mnés profecto líberi lubéntius

Sumus quá m seruimus. HE. Nón uidere ita t
quidem. 12

LO. Si nón est quod dem, méne uis dem ipse í
pedes?

HE. Si déderis, erit extémpló mihi quod dém tibi

LO. Aus mé feræ consímilem faciam, ut praédica:

HE. Ita ut dícis: nam sí fáxis, te in caueám dabo.

Set sátis uerborumst: cúra quæ iussi átque abi. 12

Ego íbo ad fratrem ad álios captiuós meos:

Visám ne nocte hac quípiam turbáuerint.

Inde mé continuo récipiam rusúm domum.

ER. Aegrést mi hunc facere quaéstum carceráriu

Proptér sui gnati míseriam miserúm senem. 12

Set sí úllo pacto ille húc conciliari potest,

Vel cárnificinam hunc fácere possum pérpeti.

HE. Qui hic lóquitur? ER. Ego, qui tño maeror
máceror,

Macéscó, consenésco et tabescó miser.

Ossa átque pellis súm miser aegritúdine. 12

Neque úmquam quicquam mé iuuat quod edó domi

Forís aliquantillum étiam quod gusto íd beat.

HE. Ergásile, salue. ER. Dí te bene ament, Hégí

HE. Ne flé. ER. Egone illum nón fleam? ego nó
défleam

Talem ádulescentem? HE. Sémper sensi filio 14

Meo té esse amicum et íllum intellexí tibi.

ER. Tum dénique homines nóstra intellegimús boni

Quom quæ ín potestate hábuimus ea amísimus.

Ego, póstquam gnatus túus potitust hóstium,

Expértus quanti fúerit, nunc desídero. 145

HE. Aliénus quom eius incómodum tam aegré
feras,

Quid mé patrem par fácereſt, quoi illeſt únicus?

ER. Ego álienſus? aliénus ille? ah, Héſio,

Namquam íſtuc dixiſ néque ánimſ indúxiſ tuſm:

Tibi ille únicus, mihi etiá único magiſ úniciſt. 150

HE. Laudó, malum quom amíci tuſm dúciſ malum.

Nunc hábe bonum ánimſ. ER. Oſeĩ: huic illút
dolet,

Quia núnc remiſſuſ eſt edundi exércituſ.

HE. Nullúmne interea náctu's, qui poſſeſt tibi

Remiſſum quem dixti ímperare exércituſ? 155

ER. Quid crédiſ? fugitant ómneſ hanc prouínciam,

Quoi optígerat, poſt Philopólemuſ quam captúſt
tuuſ.

HE. Non pól mirandumſt fúgitare hanc prouínciam.

Multíſ et multigénéribuſ opuſ eſt tibi

Milítibuſ: primumdum ópuſ Piſtoriéniſbuſt: 160

Eoruſm áliquot génera ſúnt Piſtoriéniſm:

Paníceiſ opuſ eſt, ópuſ Placentiniſ quoque,

Opuſ Túrdetaniſ, ópuſ eſt Ficeduléniſbuſ:

Tum máritumi omneſ mſliſ eſt ſúnt tibi.

ER. Vt ſaépe ſumma ingénia in occultó latent: 165

Hic quáliſ imperátor nunc priuátuſ eſt.

HE. Habe módo bonum ánimſ. nam ílluſm confidó
domuſm

In híſ diebuſ mé reconciliáſſere.

Nam eccúm captiuom hunc áduleſcentem [emi]
Áleuſm

Prognátum géneré ſúmmo et ſummiſ dítiíſ: 170

Hoc ílluſm me mutáre confidó fore.

ER. Ita dí deaeque fáxint. HE. Set numquó fo
Vocátus[es]ad cénam? ER. Nusquam, quód scis
Set quíd tu id quaeris? HE. Quía mist natalís dí
Proptérea te uocári [ad me] ad cenám uolo.

ER. Facéte dictum. HE. Sét si pauxillúm pote
Conténtus esse. ER. Ne perpauxillúm modo:
Nam istóc me adsíduo uíctu delectó domi.

HE. Age síis roga. ER. Emptum, nísi qui meliori
ádferet

Quae mi átque amicis pláceat conditió magis: 1
Quasi fúndum uendam, mēis me addicam légibus
HE. Profúndum uendis tú quidem, hau fundúm mi
Set sí uenturu's, témperi. ER. Hem, uel is
ótiumst.

HE. I módo, uenare léporem: nunc ictím tenes.
Nam méus scruposam uíctus conmetát uiam. 1

ER. Numquam ístoc uinces me, Hégio: ne póstule
Cum cálceatis déntibus ueniám tamen.

HE. Aspér meus uíctus sánest. ER. Sentisne éssita:

HE. Terréstris cenast. ER. Sús terrestris béstia:

HE. Multís holeribus. ER. Cúrato aegrotós don
Numquíd uis? HE. Venias témperi. ER. Memoré
mones. 1

HE. Ibo íntro atque íntus súbducam ratiúnculam,
Quantíllum argenti míhi aput trapezitám siet.
Ad frátrem, quo ire díxeram, mox íuero.

ACTVS II.

LOBARII. CAPTIVI (PHILOCRATES. TYNDARVS).

LO. Si di immortales id uoluere, uos hanc aerumnam
exequi, 195
Decet pati animo id aequo: si id facietis, leuior labor
erit.

Domi fuistis credo liberi:

Nunc seruitus si euenit, ei uos morigerari mos bonust
Eamque etiam erili imperio ingenis uestris lenem
reddere.

Indigna digna habenda sunt, erus quae facit. 201

CA. Oh. LO. Eulatiōne haut opus est: oculis
† multa miraculis.

In re mala animo si bono utare, adiuvat.

CA. At nos pudet quia cum catenis sumus. LO. At
pigeat postea

Nostrum erum, [nunc] si uos eximat uinculis

Aut solutos sinat quos argento emerit. 202

CA. Quid [ille] a nobis metuit? scimus nos nostrum
officium quod est.

LO. At fugam fingitis: sentio quam rem agitis.

CA. Fugiamus nos? quo fugiamus? LO. In patriam.

CA. Apage, hau nos id deceat

Fugitinos imitari. LO. Immo edepol, si erit occasio,
hauit [id] dehortor.

CA. Vnum exorare uos sinite nos. LO. Quidnam
id est? 210

CA. Vt sine hisce árbitris átque uobís locum

Détis nobís loquí.

LO. Fiat. apscédite hinc. nós concedámus huc.

Sét breuem orátiónem íncipisse. PH. Hém mi
istuc

Cértum erat: cóncede huc. LO. Ábi tu istim.

TY. Obnóxií 215

Ámbo uobís sumus própter hanc rém, quom
quae

Vólumus nos cópiae fácitis nos cónpotes.

PH. Sécede huc núnc iam, sí uidetúr, procul,

Ne árbitri dícta nostra árbitrarí queant

Neú permanét palam haec nóstra fallácia. 220

Nám doli nón doli súnt, nisi astú colas,

Sét malum máximum, si íd palam próuenit.

Nám si erus tú mihi's átque ego esse mé tuum

Séruom adsimuló, tamen uíso opust, caúto
opust,

Vt sóbrie hoc sineque árbitris 225

Adcúrate agátur, docte ét diligénter.

Tanta incepta rés est: hau sómniculóse hoc

Agúndumst. TY. Ero út me uolés esse. PH.

Spéro.

TY. Nam tú nunc uidés pro tuó caro cápite

Carum ófferre [mé] meum capút uilitáti. 230

PH. Scio. TY. Át memento scíre, quando id quód
uoles habébis.

Nám maxuma párs fere mórem hunc homínés
habent:

Quód uolunt, dum ímpetrant

Síbi, boni súnt: set ubi iam penes sése habent,

Éx bonis péssumi et fraúduléntíssumi 235

Fíunt. nunc út mihi té uolo esse aútumo.

* * * * *

* * * * *

* * * * *

Quód tibi suádeam, suádeam mēo patri.

PH. Pól ego te, si aúdeam, mēum patrem
nóminem:

Nám secundúm patrem tú's pater próxumus.

TY. Aúdio. PH. Et proptérea saepiús ted ut memí-
neris moneo: 240

Nón ego erus, set tibi conseruos súm. nunc opsecró te
hoc unum:

Quóniam nobis di inmortales ánimum ostenderínt
suum,

Út qui erum me tibi fuisse atque ésse nunc conseruóm
uelint:

Quom ántehac pro iure imperítam mēo, nunc te oro
pér precem,

Pér fortunam incértam et per mei te érga bonitatém
patris 245

Pérque conseruítium, quod [mihi] hóstica euenít manu,
Né me secus honóre honestes, quám quom seruibás
mihi,

Átque ut qui fuerís et qui nunc sís meminisse ut mé-
mineris.

TY. Scío quidem me té esse nunc et té esse me.

PH. Hem istuc sí potes 249

Mémoriter meminísse, est nobis spés in hac astútia.

HEGIO. PHILOCRATES. TYNDARVS.

HE. Iam égo reuortar íntro, si ex his quae uolo ex-
quisíuero.

Vbi sunt isti, quós ante aedis iússi huc produci foras?

PH. Édepol tibi ne in quaestióne essémus cautum
intéllego:

Íta uinclis custódiisque circummoenití sumus.

HE. Quí cauet ne decípiatur, uíx cauet, quom etiám
cauet. 255

Étiám quom cauisse ratus est, saepe is cautor cáptus
est.

An uero non iústa causast út uos seruem sédulo,
Quós tam grandi sím mercatus praesenti pecúnia?

PH. Néque pol tibi nos, quía nos seruas, aequomst
ultio uórttere,

Néque te nobis, si hñc abeamus, si fuat occasío. 260

HE. Vt uos hñc, itídem illi apud uos méus seruatur
fílius.

PH. Cáptust? HE. Ita. PH. Nón igitur soli nós
ignauí fuimus.

HE. Sécede huc: nam súnť quae [ego] ex te sólo scítarí
uolo,

Quárum rerum té falsillocum míhi esse nolo. PH. Nón
ero, 264

Quód sciam: siquíd nescibo, id néscium tradám tibi.

TY. Núnc senex est in tonstrína: núnc iam cultrum
áttnet.

Ne íd quídem inuolúcri ínicere uóluit, uestem ut ne
ínquinet.

Sét utrum strictimne áttonsurum dícam esse an per
péctinem

Néscio: uerúm si frugist, úsque admutilabít probe.

HE. Quid tu? seruosne ésse an liber máuelis, me-
morá mihi. 270

PH. Próximum quod sít bono quodque á malo longís-
sume,

Íd uolo: quamquám non multum fuit molesta séruitus

Néc mihi secus erat quam si essem fámiliaris fílius.

TY. Eúgepac: Thalém talento nón emam Milésium:

Nám [pol] ad sapiéntiam huius nímius nugatór fuit. 275

Út facete orátionem ad sérpítutem cóntulit.

HE. Quó de genere gnátust illi Phlócrates? PH.

Polyplúsio,

Quód genus illist únum pollens átque honoratíssimum.

HE. Quid ipsus hic? quo honórest illi? PH. Súmmo
atque ab summís uiris.

HE. Tum igitur ei quom in Áleis est grátia tanta, ut
praédicas, 280

Quíd diuitiae, súnthe opimae? PH. Vnde éxcoquat
sebúm senex.

HE. Quid pater? uiuítne? PH. Viuom, quom inde
abimus, líquimus:

Núnc uiuatne nécne, id Orcum scíre oportet scilicet.

TY. Sálua res est: phlósofatur quóque iam, non
mendáx modost.

HE. Quid erat ei nomén? PH. Thensaurochrýsoni-
cochrýsides. 285

HE. Vídelicet proptér diuitias índitum id nomén
quasist?

PH. Ímmo edepol proptér auarítiam ipsíus atque au-
dáciam.

[Nam illic quidem Theodoromedes fuit germano no-
mine.]

HE. Quid tu ais? tenaxne pater est eius? PH. Immo
edepol pertinax:

Quin etiam ut magis noscas, genio suo sibi quando
sacrificat, 290

Ad rem diuinam quibus opus est Samiis uasis utitur,
Ne ipse genius subrupiat: proinde aliis ut credat uide.

HE. Sequere hac me igitur. eadem ego ex hoc quae
uolo exquisiuero.

Philocrates, hic fecit hominem frugi ut facere
oportuit.

Nam ego ex hoc quo genere gnatus sis scio: hic fassus
mihi. 295

Haec tu eadem si confiteri uis, tua [e] re feceris,
Quae tamen scito scire me ex hoc. TY. Fecit officium
hic suum,

Quom tibist confessus uerum, quamquam uolui sedulo
Meam nobilitatem occultare et genus et diuitias meas,
Hegio: nunc quando patriam et libertatem perdididi, 300
Non ego me istunc potius quam te metuere aequom
censeo.

Vis hostilis cum istoc fecit meas opes aequabilis.

Memini quom dicto haud audebat: facto nunc laedat
licet.

Sed uiden? fortuna humana fingit artatque ut lubet.

Me qui liber fueram seruum fecit, e summo infumum:
Qui imperare insueram, nunc alterius imperio
opsequor. 306

Et quidem si proinde ut ipse fui imperator familiae
Habeam dominum, non uerear ne iniuste aut grauiter
mi imperet.

Hegio, hoc te monitum, nisi forte ipse non uis, uolueram.

HE. Lóquere audacter. TY. Tam égo fui ante líber
quam gnátús tuus. 310

Tám mihi quam illi líbertatem hostílis eripuít manus.
Tám ille aput nos séruit, quam ego núnc hic aput te
séruio.

Ést profecto déus, qui quae nos gérimus auditque ét
uidet.

Ís, uti tu me hic hábueris, proinde sílum illi curáuerit.
Béne merenti béne profuerit, mále merenti pár erit.

Quám tu filiúm tuum, tam patér me meus desiderat. 316

HE. Mémini ego istaec. sét faterin éadem quae hic
fassúst mihi?

TY. Égo patri meo ésse fateor súmmas diuitiás domi
Méque summo génere gnatum. sét te optestor, Hégio,
Né tuum animum auáriorem fáxint diuitiáe meae, 320
Né, tametsi unicús sum, magis decére uideatúr
patri,

Mé saturum seruíre aput te sump̄tu et uestitú tuo
Pótius quam illi, ubi mínime honestumst, méndican-
tem úuere.

HE. [Ego uirtute deum et maiorum nostrum díues
sum satis.]

Nón ego omnínó lucrum omne esse útile hominí
existumo. 325

Scío ego, multos iám lucrum homines lúculentos
réddidit:

Ést etiam ubi profecto damnum praéstet facere quám
lucrum.

Ódi ego aurum: múlta multis saepe suasit pérperam.
Núnc hoc animum aduórte, ut ea quae séntio paritér
scías.

Fílius meus síli aput uos séruit captus [in] Álide: 330

Ēum si reddis mīhi, praeterea [tu] ūnum nummum nē
duis:

Ēt te et hunc amittam hinc. alio pācto abire nōn potes.

TY. Óptumum atque aequissimum oras óptimusque
hominum és homo.

Sét is priuatam séruitutem séruit illi an púplicam?

HE. Priuatam medicī Menarchi. TY. Pól is quidem
huius ést cluens: 335

Tam hóc quidem tibi in procliuiat, quam ímber est,
quandó pluit.

HE. Fác is homo ut redimátur. TY. Faciam. sét ted
oro [hoc], Hégio,

HE. Quid uis faciam? dum ab re nequid óres. TY.
Auscultá, scies.

Égo me amitti, dónicum ille huc rédierit, non póstulo:

Vérum, te quaeso, aéstumatum hunc mīhi des, quem
mittam ad patrem, 340

Út is homo redimátur illi. HE. Immo álium potius
mísero

Hínc, ubi erunt indútiae, illuc, túum qui conueniát
patrem,

Quí tua quae iussís mandata ita út uelis [ei] pérferat.

TY. Át nihil est ignótum ad illum mittere: operam
lúseris.

Húnc mitte, hic transáctum reddet ómne, si illuc
uénerit. 345

Néc quemquam fidéliorem néque quoi plus credát potes

Mittere ad eum, néc qui magis sit séruos ex senténtia,

Néque adeo quoi túum concredat filium hodie audácius.

Né uereare: mēo periclo ego húius experiár fidem

Frétus ingenio éius, quod me esse scít erga se bene-
uolum. 350

HE. Míttam equidem istunc aéstumatum tūa fide, si
uis. TY. Volo:

Quám citissumé potest, tam hoc cédere ad factúm
uolo.

HE. Númquae causast quín, si ille huc non rédeat,
uigintí minas

Míhi des pro illo? TY. Óptuma immo. HE. Sóluite
istum núnc iam,

Átque utrumque. TY. Dí tibi omnes ómnia optata
ófferant, 355

Quóm me tanto honóre honestas quómque ex uinculis
éximis.

Hóc quidem hau moléstumst iam, quod cóllus collarí
caret.

HE. Quód bonis benefít beneficium, grátia ea gra-
uidást bonis.

Núnc tu illum si illó's missurus, díce, monstra,
praécipe,

Quae ad patrem uis nuntiari. uín uocem huc ad té?
TY. Voca. 360

HE. Quae rés bene uortat míhi meoque filio

Vobisque: uolt te nóuos erus operám dare

Tuo uéteri domino, quód is uelit, fidéliter.

Nam ego aéstumatum huic dédi te uigintí minis:

Hic autem te ait mittere hinc uelle ad patrem, 365

Meum ut filii redimat filium, mutátio

Intér me atque illum ut nóstris fiat filiis.

PH. Vtróqueuorsum réctumst ingeniúm meum,

Ad te átque [ad] illum: pró rota me utí licet.

Vel ego húc uel illuc uórtar, quo imperábitis. 370

HE. Tu tibi tuopte ingénio prodes plúrumum,

Quom séruitutem férs ita ut ferrí decet.

Sequere: én tibi hominem. TY. Hábeo gratiám tibi,
 Quom cópiam istam mi ét potestatém facis,
 Vt ego ád parentis hunc remittam nuntium, 375
 Qui mé quid rerum hic ágitem et quid fierí uelim,
 Patrí meo ordine ómnem rem illuc pérferat.

Nunc íta conuenit ínter me atque hunc, Týndare,
 Vt te aéstumatum in Álidem mittam ád patrem:
 Si nón rebitas, huíc ut uigintí minas 380

Dem pró te. PH. Recte cónuenisse sentio.

Nam páter expectat aut me aut aliquem nuntium,
 Qui hinc ád se ueniat. TY. Érgo animum aduortás
 uolo,

Quae nuntiare hinc té uolo in patriam ád patrem.

PH. Philocrates, ut adhúc locorum féci, faciam
 sédulo, 385

Vt potissumúm quod in rem récte conducát tuam
 Íd petessam id pérsequarque córde atque animo et
 uíribus.

TY. Fácis ita ut te fácere oportet: nunc animum
 aduortás uolo.

Ómnium primúm salutem dícito matri ét patri
 Ét cognatis ét siquem alium béneuolentem uíderis: 390
 Me híc ualere et séruitutem séruire huíc homini
 óptumo,

Quí me honore honéstiozem sémper fecit ét facit.

PH. Ístuc ne praecípias, facile mémoria meminí
 tamen.

TY. Nam équidem nisi quod cústodem habeo líberum
 me esse árbitror. 394

Dícito patrí, quo pacto míhi [nunc] cum hoc conuénierit
 De hús filió. PH. Quae meminí, móra merast
 morérier.

TY. Vt eum redimat ét remittat nóstrum huc amborúm
uicem.

PH. Méminero. HE. At quam primum poterit: ín
rem utriquest máxume.

PH. Nón tuum tu mágis uidere quam ille suum gnatúm
cupit.

HE. Méus mihi, suus quóíquest carus. PH. Núnquid
aliut uís patri 400

Núntiari? TY. [Me hic ualere et tute audacter dicito,
Tyndare, inter] Nós fuisse ingénio hau discordábili,
Néque te conmerúisse culpam néque me aduorsatúm
tibi,

Béneque ero gessísse morem in tántis aerumnís tamen,
Néque med umquam déséruiſſe té neque factis néque
fide 405

Rébus in dubiís, egenis. haéc pater quandó sciet,
Tyndare, ut fuerís animatus érga suum gnatum
átque se,

Núnquam erit tam auárus, quin te emíttat gratiís
manu.

Ét mea opera, si hínc rebito, fáciam ut faciat fácilius:
Nám tua opera et cómitate et uirtute et sapiéntia 410

Fécisti ut redíre liceat ad parentis dénuo,
Quóm aput hunc conféssus es et génuſ et diuitiás
meas:

Quó pacto emisísti e uinclis túum erum tua sapiéntia.

PH. Féci ego ita ut conmémoras, et te méminisse id
gratúmst mihi.

Mérito [tuo] tibi ea éuenerunt á me. nam nunc, Phlo-
crates, 415

Sí ego item memorém quae me erga múlta fecistí
bene,

Nóx diem adimat: nám quasi seruos méus sis, nihilo
sétius

Ópsequiosus [tú] mihi semper fūisti. HE. Di uostrám
fidem,

Hóminum ingenium liberale. ut lácrumas excutiún-
mihi.

Videas corde amáre inter se: quántis [hic modo]
laúdibus 420

Súum erum seruos cónlaudauit. TY. Pól istic me
haut centénsumam

Pártem laudat, quam ípse meritust út laudetur laú-
dibus.

HE. Érgo quom optumé fecisti, núnc adest occasio
Bénefacta cumuláre, ut erga hunc rém geras fidéliter.

PH. Mágis non factum póssum uelle quam ópera
experiar pérsequi: 425

Íd uti scias, Iouém supremum téstem do [tibi], Hégio,
Me infidelem nó n futurum Phlócrati. HE. Probus
és homo.

PH. Néc me secus umquam èi facturum quícquam
quam memét mihi.

TY. Ístaec dicta te expédire et óperis et factís uolo,
Ét quom minus dixi quam uolui dé te, animum ad-
uortás uolo 430

Átque horunc uerbórum causa cáue tu mi iratús
fuas.

Sét, te quaeso, cógitato hinc mēa fide mitti dómum
Te aéstumatum et méam esse uitam hic pró te positam
pígnéri,

Né tu me ignorés, quom extemplo meo é conspectu
apscésseris,

[Quom me seruom in seruitute pro te hic reliqueris]

Túque te pro libero esse dúcas, pignus déseras, 436
Néque des operam pró me ut huius rédúcem facias
fílium.

Scíto te hinc minís uiginti aéstumatum míttier.
Fác fidele sís fidelis, cáue fidem fluxám geras.
Nám pater, scio, fáciet quae illum fácere oportet
ómnia. 440

Sérua tibi in perpétuom amicum me átque hunc in-
uentum ínuení.

Haéc per dexterám tuam te délixera retinéns manu
Ópsecro, infidélior mi né fuas quam ego súm tibi.
Hóc age [sis]: tu míhi nunc erus es, tú patronus, tú
pater:

Tíbi conmeúdo spés opesque mēas. PH. Mandauísti
satis. 445

Sátin habes, mandáta quae sunt fácta si referó?
TY. Satis.

PH. Ét tua et tua húc ornatus réueníam ex sen-
téntia.

Númquid aliut? TY. Vt quam primum póssis redeas.
PH. Rés monet.

HE. lám [tu] sequere mé, uiaticum út dem a trapezitá
tibi:

Ēadem opera a praetóre sumam sýngraphum. TY.
Quem sýngraphum? 450

HE. Quem híc ferat secum ad legionem, hinc íre huic
ut liceát domum.

Tu íntro abi. TY. Bene ámbulato. PH. Béne uale.
HE. Edepol rém meam

Cónstabiliui, quom fílos emi dé praeda a quaestó-
ribus.

Éxpediui ex séruitute fílium, si dís placet.

Át etiam dubitáui hos homines émerem an non
emerém diu. 455

Séruate istum súltis intus, sérui, ne quoquám
pedem

Écferat sine cústodela. [iám] ego apparebó domi,

Ád fratrem modo [ád] captiuos álios inuisó meos.

Ēadem percontábor, ecqui hunc ádulescentem nóuerit.

Séquare tu: te ut ámittam, ei rei prímum praeuortí
uolo. 460

HEGIO. (ARISTOPHONTES.)

Quid ést suaviús quam

Bene rém gerere bõno publicó, sicut féci

Ego herí, quom emi hosce hómines. ubi quísq[ue]
uident [me hódie], 500

Eúnt obuiám gratulánturque eám rem.

Ita [núnc] me miserúm restitádo, retinédo

Lassúm reddidérunt:

Vix éx gratuládo misér iam eminébam.

Tandem ábii ad praetorem. sibi uix requieuf, rogo

Mihi sýngraphum: datur: flico 506

Dedi Týndaro: ille abiit domum:

Inde flico praeuórtor

Domúm, postquam id áctumst.

Eo prótinus ad fratré[m], mei ubi álíi sunt captíui: 510

Rogó Philocratem ex Álide ecquis hóminum norit:
[átque] híc

Exclámat, esse eum síbi sodalem: díco eum esse
apút me.

Híc éxtemplo orat ópsecratque, eum síbi uidere ut
líceat.

Iussi flico hunc exóluier. inde ábii. nunc tu séquere,
Vt quód me orauiستی ímpetres, eum hóminem uti
conuénias. 515

T Y N D A R V S.

Nunc illut est, quom mé fuisse quam ésse nimio má-
uelim:

Nunc spés opes auxíliaque a me ségregant spernúnt-
que se.

[**Hic illam dicit, quam nulla nunc nunc salus sperabilis:**
Necque amicum nunc neque alio spes, quae mi hunc
appellat nectum: 519

[**Nec subdolis mendaciis nunc inquam mantellumst meia.]**
Nec circumpansis nec facis illum mantellum obuiamst.
Necque deprecatis perfidus nunc nec malefactoris fugast.
[Nec confidenciae inquam haupōmst nec deaorticulū
dala.]

Operta quae facere aperta sunt, patent praestigiæ.

Omnis palam res: neque de hac re negotiumst, 525
Quia male occidam oppetamque peccem eri sicem malam.
Pérdidit me Aristophantes hic, qui intro aduenit
modo:

Is me nouit, is sodalis Philocrati et cognatus est.

Néque Salus seruare, si uult, me potest: nec cópiast

[Me expediundi], nisi si astutiam aliquam corde
máchinor.

Quám, malum? quid máchiner, quid cónminiscar,
haéreo: 531

[Nisi] nugas inéptiasque iam incipisso máximas.

HEGIO. ARISTOPHONTES. TYNDARVS. LORARII.

HE. Quo illum nunc hominem próripuisse fóras se dicam
ex aédibus?

TY. Enimuéro nunc ego óccidi: eúnt ad te hostes,
Tyndare.

Quid fábulabor? quid negabo? aut quid fatebor? [nám]
mihi 535

Res ómnis in incertó sitast: quid rébus confidám meis?
Vtinám te di prius pérderent, quam pérlisti e patriá tua,

[Hic ille est dies, quom nulla uitae mēae salus sperābilis:
Neque aúxilium mist néque adeo spes, quae mi hunc
aspellāt metum:] 519

Nec súbdolis mendāctis mihi úsquam mantellúmst meis.]
Nec súcophantiis nec fucis úllum mantellum óbuiamst.
Neque déprecatíó perfidiis mēis nec malefactis fugast.
[Nec cónfidentiae úsquam hospitiumst néc deuorticulúm
dolis.]

Opérta quae fuere aperta súnť, patent praestígiae.

Omnis palamst res: néque de hac re negótiumst, 525
Quín male occidam óppetamque péstem eri uicém malam.
Pérdidit me Aristophontes híc, qui intro aduenit
modo:

Is me nouit, is sodalis Phlócrati et cognátus est.

Néque Salus seruare, si uolt, mé potest: nec cópiast

[Me expediundi], nísi si astutiam áliquam corde
máchinor.

Quám, malum? quid máchiner, quid cónminiscar,
haéreo: 531

[Nísi] nugas inéptiasque iam incipisso máximas.

HEGIO. ARISTOPHONTES. TYNDARVS. LORARIÍ.

HE. Quo illúm nunc hominem próripiisse fōras se dicam
ex aédibus?

TY. Enimuéro nunc ego óccidi: eúnt ad te hostes,
Tyndare.

Quid fábulabor? quíd negabo? aut quíd fatebor? [nám]
mihi 535

Res ómnis in incertó sitast: quid rébus confidám meis?
Vtinám te di prius pérderent, quam périlisti e patriá tua,

Aristophontes, qui ex parata re inparatam omnem facis.
Occisast haec res, nisi reperio atrocem mi aliquam
 astutiam.

HE. Sequere: en tibi hominem, adi atque adloquere.

TY. Quis homost me hominum miserior?

AR. Quid istuc est, quod meos te dicam fugitare
 oculos, Tyndare, 541

Proque ignoto me aspernari, quasi me numquam
 noveris?

Equidem tam sum servus quam tu, etsi ego domi liber
 fui,

Tu usque a puero servitutem serviisti in Alide.

HE. Edepol minime miror, si te fugitat aut oculos
 tuos 545

Aut si te odit, qui istum appelles Tyndarum pro
 Philocrate.

TY. Hégio, hic homo rabiosus habitus est in Alide:

Né tu quod istic fabuletur auris inmittas tuas.

Nam istic hastis insectatus est domi matrem et patrem,

Et illic isti qui sputatur morbus interdum uenit. 550

Proin tu ab istoc procul apscedas. **HE.** Vltro istum a
 me. **AR.** Ain, uerbero,

Mé rabiosum atque insectatum esse hastis meum me-
 moras patrem?

Et eum mihi esse morbum, ut qui med opus sit in-
 sputarier?

HE. Né uerere, multos iste morbus homines macerat,
 Quibus insputari saluti fuit atque is profuit. 555

AR. Quid, tu autem etiam huic credis? **HE.** Quid ego
 credam huic? **AR.** Insanum esse me.

TY. Viden tu hunc, quam inimico vultu intuitur?
 concedi optimumst,

Hégio: fit quód ego dixi: glíscit rabies: cáue tibi.

HE. Crédidi esse insánum extemplo, ubi te áppellauit Týndarum.

TY. Quín suum ipse intérdum ignorat nómen neque scit quí siet. 560

HE. Át etiam te sũum sodalem esse áibat. TY. Hau uidí magis:

Ét quidem Alcmaeus átque Orestes ét Lycurgus póstea Vna opera mihi sũnt sodales qua íste. AR. At etiam, fúrcifer,

Mále loqui mi audés? non ego te nóui? HE. Pol planum íd quidemst:

[Non nouisse, qui istum appelles Tyndarum pro Philocrate.] 565

Quém uides, eum ignóras: illum nóminas, quem nón uides.

AR. Ímmo iste eum sese áit qui non est ésse et qui ueróst negat.

TY. Tu enim repertu's, Philocratem qui súperes ueriuérbio.

AR. Pól, ego ut rem uideó, tu inuentu's, uéra uanitédine

Quí conuincas. sét quaeso hercle agedum áspice ad me.

TY. En. AR. Díe modo, 570

Tén negas Týndarum esse? TY. Nego ego. AR. Tún te Philocratem ésse ais?

TY. Égo [uero] inquam. AR. Túne huic credis? HE.

Plús quidem quam tibi aut mihi:

Nam ílle quidem, quem tú esse hunc memoras, hódie hinc abiit Álidem

Ád patrem huius. AR. Quém patrem, qui séruos est?

TY. Et tú quidem

Séruos es, libér fuisti: et égo me confidó fore, 575
Si huius huc reconciliasso in libertatem fíllum.

AR. Quid ais, furcifer? tun natum té esse memoras
liberum?

TY. Nón equidem me Líberum, set Philocratem esse
aió. AR. Quid est?

Út scelestus, Hégio, nunc iste [te] ludós facit.

Nám is est seruos ipse neque praeter se umquam ei
seruós fuit. 580

TY. Quia tute ipse egés in patria néc tibi qui uiuás
domist,

Ómnis inueníri similis tui uis: non mirúm facis:

Ést miserorum, ut máleuolentes sint atque inuideánt
bonis.

AR. Hégio, uide sís nequid tu huic témere insistas
crédere:

Átque ut perspició, profecto iam aliquid pugnaé
dedit: 585

Fíllum tuum quód redimere se ait, id ne utiquam míhi
placet.

TY. Scío te id nolle fieri: ecfciam támen ego id, si
di ádiuant,

Íllum restituam huic, hic autem in Álidem me méo
patri:

Própterea ad patrem hinc amisi Týndarum. AR. Quin
túte is es:

Néque praeter te in Álide ullus séruos istoc nó-
minest. 590

TY. Périgin seruom me éxprobrare esse, id quod ui
hostili óptigit?

AR. Énim iam nequeo cóntineri. TY. Heus, aúdin
quid ait? quín fugis?

Iám illic híc nos insectabit lápidibus, nisi illúnc iubes
Cónprehendi. AR. Crúciór. TY. Ardent óculi:

fune opust, Hégio:

Víden tu illi maculári corpus tótum maculis lúridis?

Átra bilis ágitat hominem. AR. At pól te, si híc
sapiát senex, 596

Píx atra agitet áput carnificem túoque capítí inlúceat.

TY. Iám delíraménta loqúitur, láruae stimúlánt
uirum.

HE. Quid, si [ego] hunc [nunc] cónprehendi iússerim?

TY. Sapiás magis.

AR. Crúciór lapidem nón habere mé, ut illi mastígiac
Cérebrum excutíam, quí me insanum uérbis concinnát
suis. 601

TY. Aúdin lapidem quaéritare? AR. Sólus te
solúm uolo,

Hégio. HE. Istinc lóquere, siquid ús, procul:
tamen aúdiam.

TY. Námque edepol si adbítés propíus, ós denasabít
tibi

Mórdicus. AR. Neque pól me insanum, Hégio, esse
créduis 605

Néque fuisse umquám neque esse mórbum, quem ístic
aútumat.

Vérum siquid métuis a me, iúbe me uíncirí: uolo,

Dúm ístic ítidem uínciatur. TY. Ímmo enimuero,
Hégio,

Ístic qui uolt uínciatur. AR. Táce modo: ego te,
Philócrates

Fálse, faciam ut uérus hodie réperiare Týndarus. 610

Quíd mí abnutas? TY. Tíbi ego abnuto? * * * * *

* * * * * quíd agat, si apsis lóngius?

HE. Quid ais? quid, si adeam hunc insanum? TY.

Núgas: ludificábitur,

Gárriet quoi néque pes umquam néque caput con-
páreat.

Órnamēta apsúnt: Alacem, hunc quóm uides, ipsúm
uides. 615

HE. Nihil facio, támen adibo. TY. Nunc ego om-
nino óccidi,

Nunc ego inter sacrúm saxumque stó nec quid faciám
scio.

HE. Dó tibi operam, Aristophontés, síquid est quod
mé uelis.

AR. Éx me audibis uéra quae nunc falsa opinare,
Hégio.

Sét primum hoc med éxpurgare tibi uolo, me in-
sániam 620

Néque tenere néque mi esse ullum mórbum nisi quod
séruio.

Át ita me rex dèorum atque hominum fáxit pátriae
cónpotem,

Út istic Philocratés non magis est quam aut ego aut
tu. HE. Eho, díe mihi,

Quís illic igitur ést? AR. Quem dudum díxi a prin-
cipió tibi.

Hóc si secus repéries, nullam caúsam dico quín mihi
Ét parentum et líbertatis àput te deliquió siet. 626

HE. Quid tu ais? TY. Me túum esse seruom et témeum
erum. HE. Haut istúc rogo.

Fuístin liber? TY. Fúi. AR. Enimuero nón fuit,
nugás agit.

TY. Quí tu scis? an tú fortasse fuísti meae matri
ópstitrix,

Qui id tam audacter dicere audes? AR. Púerum
te uidí puer. 630

TY. Át ego te maiórem uideo máior: en rusúm tibi.
Měam rem non curés, si recte fácias: num ego curó
tuam?

HE. Fúitne huic patér Thensaurochrýsonicochrý-
sides?

AR. Nón fuit: neque ego istuc nomen úmquam au-
diui ante hunc diem.

Philocrati Theodóromēdes fuit pater. TY. Pereó
probe. 635

Quínquiescis? [i]directum, cór meum, ac suspēde te:
Tú supsultas, égo miser uix ásto prae formidine.

HE. Sátin istuc mihi éxquisitumst fuisse hunc ser-
uom in Álide

Néque esse hunc Philocratém? AR. Tam satis quam
númquam hoc inueniēs secus.

Sét ubi is nunc est? HE. Vbi ego minime atque ípsus
se uolt máxime. 640

Tum igitur ego derúncinatus, dèartuatus súm miser
Huius scelesti téchnis, quí me ut lúbitumst ductauit
dolis.

Sét uide sis. AR. Quín éxploratum dico et proui-
sum hóc tibi.

HE. Cértón? AR. Quin nihil, inquam, inuenies má-
gis hoc certo cértius:

Philocrates iam inde úsque amicus fuit mihi a puero
puer. 645

HE. Sét qua faciest túus sodalis Philocrates? AR.
Dicám tibi:

Mácilento ore, náso acuto, córpore albo, oculis
nigris,

Súbrufust, aliquántum crispus, cíncinnatus. HE.
Cónuenit.

TY. Vt quidem hercle in médium ego hodie péssume
procésserim:

Vaé illis uirgis míseris, quae hodie in térgo morien-
túr meo. 650

HE. Vérba mihi data ésse uideo. TY. Quid cessa-
tis, cónpedes,

Cúrrere ad me méaque amplecti crúra, ut uos cu-
stódiam?

HE. Sátin illi me hodié scelesti cápti ceperúnt dolo?
Íllíc seruom se ádsimulabat, híc sese autem líberum.
Núculeum amisí, retinuí pígnéri putámina. 655
Íta mi stolido súsum uorsum os súbleuere offúciis.
Híc quidem me numquam ínridebit. Cólaphé, Corda-
lió, Corax,

Íte istinc, ecférté lora. LO. Núm lignatum míttimur?

HE. Inícite manicas [áctutum] huic mastígiae.

TY. Quid hoc ést negoti? quíd ego deliquí? HE.
Rogas? 660

Satór sartorque scélerum et messor máxume.

TY. Non óccatorem príus audebas dícere?

Nam sémper occant príus quam sariunt rústici.

HE. Atát, ut confidénter mihi contra ástitit.

TY. Decet ínnocentem séruom [hominem] atque
innóxiúm 665

Confidentem esse, suum áput erum potíssimum.

HE. Astríngite isti súltis uehementér manus.

TY. Tuús sum, tu has quidem [míhi] uel prae-
cidí iube.

Set quíd negotist quam ób rem suscensés mihi?

HE. Quia mé meamque rém, quod in te unó fuit, 670

Tuīs scelestis fālsidiciis fallāciis
 Dilācerauisti dēartuauistīque opes,
 Confēcisti omnis rēs ac rationēs meas.
 Ita mi exēmisti Phīlocratem fallāciis.
 Illū ēsse seruom crēdidi, te līberum: 675
 Ita uōsmet aiebātis itaque nōmina
 Intēr uos permutāstis. TY. Fateor ōmnia
 Facta ēsse ita ut tu dicis et fallāciis
 Abīsse eum aps te mēa opera atque astūtia:
 An, ōpsecro hercle te, id nunc suscensēs mihi? 680
 HE. At cūm cruciatu māxumo id factūmst tuo.
 TY. Dum ne ōb malefacta, péream: parui [id]
 aéstumo.
 Si ego hīc peribo, ast ille, ut dixit, nōn redit:
 At erit mi hoc factum mōrtuo memorābile,
 [Me] méum erum captum ex séruitute atque hó-
 stibus 685
 Reducēm fecisse līberum in patriam ad patrem,
 Meūmque potius mé caput perículo
 [Hic] praëoptauisse quam is periret pōnere.
 HE. Facito érgo ut Acherúnti clueas glória.
 TY. Qui pér uirtutem pérít, at non [is] ínterít. 690
 HE. Quando égo te exemplis péssumis cruciáuero
 Atque ōb sutelas tūas te mōrti mísero,
 Vel te ínterísse uél perísse praédicent,
 Dum péreas, nihil intérduo aiant ufūere.
 TY. Pol si istuc faxis, haú sine poena féceris, 695
 Si ille hūc rebitet, sicut confido ádfore.
 AR. Pro di ínmortales: nūc ego teneo, nūc scio
 Quid hóc negotist. méus sodalis Phīlocrates
 In lībertatest āput patrem in patriá. benest:
 Nec ést mihi quisquam, mēlīns neque quos uelim. 700

Set hóc mihi aegrest, me huíc dedisse operám
malam,

Qui núnc propter me méaque uerba uíñctus est.

HE. Votuín te quicquam mi hódie falsum próloqui?

TY. Votuísti. HE. Quor es aúsus mentirí mihi?

TY. Quia uéra obessent illi, quoi operám da-
bam: 705

Nunc falsa prosunt. HE. Át tibi oberunt. TY.
Óptumest:

At erúm seruauí, quém seruatum gaúdeo,

Quoi mé custodem addíderat erus maiór meus.

Set málene id factum [tu] árbitrare? HE. Pés-
sume.

TY. At ego áio recte, qui áps te sorsum séntio: 710

Nam cógitato, síquis hoc gnató tuo

Tuus séruos faxet, quálem haberes grátiam?

Emitteresne nécne eum seruóm manu?

Essétne aput te is séruos acceptíssimus?

Respónde. HE. Opinor. TY. Quór ergo iratús
mihi's? 715

HE. Quia illí fuísti [tú] quam mihi fidélior.

TY. Quid? tu úna nocte póstulauísti ét die

Recéns captum hominem, núperum et nouícium,

Te pérdocere, ut mélius consulerém tibi

Quam illí quicum una [a] púero aetatem exé-
geram? 720

HE. Ergo áb eo petito grátiam istam. dúcite

Vbi pónderosas, crássas capiat cónpedis:

Inde íbis porro in látomias lapidárias.

Ibi quom álíi octonos lápidés ecfodiúnt, nisi

Cotídlano sésquiopus conféceris, 725

Sescéntoplago nómen indetúr tibi.

AR. Per deos atque homines ego te optestor,
Hegio,

Ne tu istunc hominem perdis. HE. Curabitur:
Nam noctu neruo uinctus custodibitur,
Interdus sub terra lapides eximet. 730

Diu ego hunc cruciabo, non uno apsoluam die.

AR. Certumne tibi istuc? HE. Non moriri
certiust.

Abducite istum actutum ad Hippolytum fabrum,
Iube huic crassas conpedis impingier.
Inde extra portam ad meum libertum Cordalum 735
In lapidinas facite deductus siet:

Atque hunc me uelle dicite ita curarier,
Nequi deterius huic sit quam quod pessumest.
TY. Quor ego te inuito me esse saluom postulem?
Periculum uitae meae tuo stat periculo. 740

Post mortem in morte nihil est quod metuam mali.
Etsi peruiuo usque ad summam aetatem, tamen
Breue spatiumst perferendi quae minitas mihi.
Vale atque salue, etsi aliter ut dicam meres.

Tu, Aristophontes, de me ut meruisti ita uale: 745
Nam mihi propter te hoc optigit. HE. Abducite.

TY. At unum hoc quaeso, si huc rebitet Phlo-
crates,

Vt mi eius facias conueniundi copiam.

HE. Peristis, nisi iam hunc e conspectu abducitis.

TY. Vis haec quidem herclest, et trahi et trudi
semul. 750

HE. Ill'est abductus recta in phylacam, ut dignus est.
Ego illis captiuis aliis documentum dabo,
Ne tale quisquam facinus incipere audeat.
Quod ipsque hoc esset, qui mihi hoc fecit palam,

Vsque offrenatum suis me ductarent dolis. 755
Nunc certumst nulli posthac quicquam credere.
Satis sum semel decéptus: speraus miser
Ex seruitute me exemisse filium.
Ea spes elapsast. perdidi unum filium,
Puerum quadrimum quem mihi servos surpuit, 760
Neque eum servom umquam repperi neque filium:
Maior potitus hostiumst. quod hoc est scelus:
Quasi in orbitatem liberos produxerim.
Sequere hac: reducam te ubi fuisti. neminis
Misereri certumst, quia mei miseret neminem. 765
AR. Exauspicaui ex uinculis: nunc intellego
Redauspicandum esse in catenas denovo.

A C T V S III.

ERGASILVS.

Iúppiter suprême, seruas mé measque augés opes:

Máximas opímities ópiparasque offérs mihí:

Laudém, lucrum, ludúm, iocum, festiuitatem, férias, 770

Pompám, penum, potátiones, sáuritatem, gáúdium.

[Saluós sum] nec quolquam hómini supplicáre nunc
certúmst mihí:

Nam uél prodesse amíco possum uél inimicum pérdere.

Ita híc me amoenitáte amoena amoénus onerauít dies:

[Ita] sine sacris heréditatem sum áptus ecfertíssumam.

Nunc ad senem cursúm capessam hunc Hégionem, quos
boni 776

Tantum ádfero, quantum ípsus a dis óptat, atque etiam
ámplius.

Nunc certa res est, eodem pacto ut cómici seruí solent,

Coniciam in collum pállium, primo ex me [ille] hanc ut
rem aúdiat:

Speróque me ob hunc núnctium [esse] aetérnum adepturúm cibum. 780

HEGIO. ERGASILVS.

HE. Quanto in pectore hanc rem meó magis
uolúto,

Tantó mi aegritúdo auctiór est in ánimo,

Ad illum modum sublitum os esse mi hodie:

Neque id perspicere quivi.

Quod quom scibitur, [tum] per urbem inri-
debor. 785

Quom extemplo ad forum aduenero, omnes lo-
quentur:

'Hic ille est senex doctus, quos uerba data sunt.'

Set Ergasilus estne hic, procum quem [ire] uideo?

Conlecto quidamst pallio: quidnam acturust?

ER. Moue apud te moram [nunc], Ergasile, atque
age hanc rem. 790

Minor interminorque, nequis mi [hodie] opstiterit
obuiam,

Nisi qui satis diu uixisse sese homo arbitrabitur:

Nam qui opstiterit ore sistet. HE. Hic homo pugi-
latum incipit.

ER. Facere certumst. proinde ita omnes itinera in-
sistant sua,

Nequis in hac platea negoti conferat quicquam sui: 795

Nam meus est ballista pugnus, cubitus catapultast mihi,

Humerus aries: tum genu ut quemque ihero, ad ter-
ram dabo.

Dentilegos omnis mortalis faciam, quemque offendero.

HE. Quae illaec est minatio? nam nequeo mirari satis.

ER. Faciam ut huius die locique meique semper me-
minerit: 800

Qui mi in cursu opstiterit, faxo uitae is opstiterit suae.

HE. Quid hic homo tantum incipisset facere cum tan-
tis minis?

ER. Prius edico, nequis propter culpam capiatur
suam:

Continete uos domi, prohibete a uobis uim meam.

HE. Míra edepol sunt ni híc in uentrem sumpsit
confidéntiam. 805

Vae misero illi, quòius cibo iste fáctus imperiósior.

ER. Túm pistores scróſpasci, qui alunt furfurí suæ,
Quárum odore præterire nemo pistrínúm potest:

Eorum si quoiúsquam scrofam in púplico conspéxero,
Éx ipsis dominís meis pugnis éxculcabo fúrfures. 810

HE. Básilicas edíctiones átque imperiósas habet.

Sátur homost, habét profecto in uentre confidéntiam

ER. Túm piscatorés, qui præhibent pópulo piscis
foétidos,

Qui áduchuntur quádrupedanti crúcianti canthério,
Quórum odos subbásilicanos ómnis abigit in forum: 815

Eis ego ora uérberabo súrpiculis piscátiis,

Vt sciant, aliéno naso quam éxhibeant moléstiam.

Túm lanti autem, qui concinnant liberis orbás ouis,

Qui locant caedúndos agnos ét dupla agninám danunt,

Qui petroni nómen indunt uérueci sectário: 820

Eum ego si in uía petronem púplica conspéxero,

Ét petronem et dóminum reddam mórtalis misér-
rumos.

HE. Eúge: edíctiones aedilícias [pol] habet híc
quidem:

Mírumque adeost ni hunc Aetoli síbi fecere agorá-
nomum.

ER. Nón ego nunc parasítus sum, set régum rex re-
gálior: 825

Tántus uentri cónmeatus méo adest in portú cibis.

Sét ego cesso hunc Hégionem oneráre laetitíá senem?

Qui homíne [hominum] adaéque nemo uíuit fortunátior.

HE. Quae illaec est laetítia, quam illic laétus largi-
túr mihi?

ER. [Púltabo aedis:] heús, ubi estis? écquis hoc
aperit óstium? 830

HE. Híc homo ad cenam récipit se ad me. ER. Ápe-
rite hasce ambás foris

Príus quam pultapdo ássulatim fóribus exitiúm dabo.

HE. Pérlubet hunc cónloqui hominem: Ergásile.

ER. Qui Ergasilúm uocat?

HE. Réspice [me]. ER. Fortúna tibi quod néc faciet
nec [núnc] facit,

Hóc me iubes. set quíst? HE. Respicedum ad me:

Hégio sum. ER. Óh mihi: 835

Quántumst hominum [tu] óptume optumórum, in tem-
pore áduenis.

HE. Néscio quem ad pórtum nancu's, úbi cenes:
eo † fastidis.

ER. Cédo manum. HE. Manúm? ER. Manum, inquam,
cédo tuam actutúm. HE. Tene.

ER. Gaúde. HE. Quid ego gaúdeam? ER. Quia ego
ímpero. age gaudé modo.

HE. Pól maerores mi ánteuortunt gaúdiis. ER. * * * *

Iám ego ex corpore éxigam omnis máculas maerorúm
tibi: 841

Gaúde audacter. HE. Gaúdeo, etsi níl scio quod
gaúdeam.

ER. Béne facis: iubé . . HE. Quid iubeam? ER. Ígnem
ingentem fieri.

HE. Ígnem ingentem? ER. Íta dico, ut sit mágnus.

HE. Quid? me, uólturi,

Túan causa aedis incensurum cénses? ER. Noli
iráscier. 845

Iúben an non iubés astitui aúlas, patinas élui,
Láridum atque epulás foueri fóculis in feruéntibus,

Álium piscis praestinaturn abire? HE. Híc uigilans
sómniat.

ER. Álium porcinam átque agninam et púllos galli-
náceos?

HE. Scís bene esse, sí sit unde. ER. Múraenam at-
que ophthálmiam, 860

Hóraeum, scombrum ét trugonum et cétum et mollem
cáseum?

HE. Nóminandi istórum tibi erit mágis quam edundi
cópia

Híc aput me, Ergásile. ER. Mean me caúsa hoc cen-
ses dicere?

HE. Néc nihil hodie néc multo plus tu híc edes, ne
frústra sis:

Pròin tu tui cotídiani uícti uentrem ad me ádferas. 855

ER. Quín ita faciam ut túte cupias fácere sumptum,
etsi égo uotem.

HE. Égone? ER. Tu ne. HE. Túm tu mi igitur érus
es. ER. Immo béneuolens.

Vín te faciam fórtunatum? HE. Málim quam mise-
rúm quidem.

ER. Cédo manum. HE. En manúm. ER. Di te om-
nes ádiuant. HE. Nil séntio.

ER. Nón enim es in sénticeto, eó non sentis. sét
iube 860

Vása tibi pura ádparari ád rem diuinám cito

Átque agnum [huc] adférii propere pínguem. HE.

Quor? ER. Vt sácrufices.

HE. Quoí deum? ER. Mihi [quidem] hércle: nam ego
nunc tibi sum summus Iúppiter:

Ídem ego sum Salús, Fortuna, Lúx, Laetitia, Gaú-
dium.

nde tu deum hanc sātūritate ficias tranquillūm
tibi. 863

Esurire mihi uidere. ER. Mihi quidem esurio,
nōa tibi.

Tuo arbitrata: facile patior. ER. Crēdo: con-
suetū's puer.

Iūppiter te dique perdant. ER. Te hērcle mi
aequomst grātias

re ob nuntiūm: tantum ego nunc pōrto a porto
tibi boni.

tu mihi placēa. HE. Abi stultus, sēro post
tempūs uenis. 870

Igitur olim si āduenisse, mēgis tu tum istuc
dicerēs.

hanc laetitiam āccipe a me quām fero: nam
filiūm

n modo in portū Philopoleum uīuom, saluom
et sōspitem

in puplicā celoce ibidēmque illum adulescēn-
tulum

m una et tūm Stalagmum sēruom, qui aufugit
domo, 875

ibi subrupit quadrimum pūerum filiōlūm tuum.

Abi in malam rem, lūdis me. ER. Ita me amābit
sancta Sātūritas,

o, itaque sūo me semper cōndecoret cognōmine,
o uidi. HE. Mēumne gnatum? ER. Tūm gna-
tum et geniūm meum. 879

Et captiuom illum Álidensem? ER. *Μὰ τὸν*
Ἀπόλλω. HE. Et sēruolum

n Stalagmum, mēum qui gnatum súbrupit? ER
Νῆ τὰν Κόραν.

HE. † Iam diu? ER. *Νῆ τὰν Πραινέστην.* HE. *Ἐνί?* ER. *Νῆ τὰν Σιγνίαν.*

HE. *Ἐνί?* ER. *Νῆ τὰν Φρουσινῶνα.* HE. *Ἐνί.* ER. *Νῆ τὰν Ἀλάτριον.*

HE. Quid tu per barbáricas urbis iúras? ER. Quia enim item áspærae

Súnt, ut tuum uictum áutumabas ésse. HE. Vae ætati tuæ. 885

ER. Quippe quando míhi nil credis, quód ego dico sédulo.

Sét Stalagmus quóius erat tunc nátionis, quom hinc abit?

HE. Siculus. ER. At nunc Siculus non est: Bóius est: boiám terit:

Líberorum quaérundorum caúsa ei credo uxór datast.

HE. Díc, bonan fidé tu mi istaec uérba dixisti? ER. Bona. 890

HE. Di ímmortales, íterum natus uídeor, si uera áutumás.

ER. Áin tu? dubium habébis etiam, sáncte quom ego iurém tibi?

Póstremo, Hegió, si parua iúri iurandóst fides,

Víse ad portum. HE. Fácere certumst: tu íntus cura quód opus est:

Súme, posce, próme quiduis: té facio cellárium. 895

ER. Nam hércle, nisi ego mánticinatus próbe ero, fusti péctito.

HE. Aéternum tibi dápinabo uíctum, si uera áutumás.

ER. Vnde id? HE. A me mēoque gnato. ER. Spón-den tu istut? HE. Spóndeo.

ER. Át ego tuum tibi áduenisse filium respóndeo.

HE. Cúra quam optumé potes. ER. Bene ámbula et
redámbula. 900

Íllic hinc abiit: mñhi rem summam crédidit cibáriam.
Di fumortales, iam út ego collos praétruncabo tégo-
ribus.

Quánta pernis péstis ueniet, quánta labes lárido,
Quánta sumini ápsumedo, quánta callo cálamitas,
Quánta laniis lássitudo, quánta porcinárlis: 905
Nam ália si memorém, quae ad uentris uíctum condu-
cúnt, morast.

Núnc ibo [in meam] praéfecturam, út ius dicam lárido
Ét quae pendent indémnatae pérnae, eis auxíllium út
feram.

P V E R.

Diéspiter te díque, Ergasile, pérdant et uentrém tuum
Parasítosque omnis ét qui posthac cénam parasítis
dabit. 910

Cladés calamitasque, íntemperies módo in nostram ad-
uenít domum.

Quasi [sí sí] lupus esúriens, metui ne ín me faceret ín-
petum.

Nímisque hércle ego illum mále formidabam: íta fren-
debat déntibus.

Aduéniens deturbáuit totum cúm carni carnárium.

Arrípuit gladium, détruncavit tribus tegoribus glán-
dia. 915

Aulás calicesque omnis confregit, nísí quae modialés
erant:

Cocúm percontabátur, possent sérlae feruésce.

Cellas refregit ómnis intus reclusitque [omne] armárium.
Adséruate istunc súltis, serui: ego sbo ut conueniám
senem:

Dicam [ílli] ut sibi penum áliut ornet, sí quidem sese ut/
uolet: 920

Nam [ín hóc], ut hic quidem adórnat, aut iam níhil est
aut iam níhil erit.

ACTVS V.

HEGIO. PHILOPOLEMVS. PHILOCRAATES. STALAGMVS.

HE. Ioui disque agó gratiás merito mágnas,
 Quom té reducem [núnc] tuo patrí reddidérunt
 Quomque éx miseriís plurumís me exemérunt,
 Quas, dúm te caréndum hic fúit, sustentábam, 925
 Quomque hunc [ego] conspício in potéstáte nóstra
 Quomque huius repértast fidés firma nóbis.

PHILOP. Sátis iam dolui ex ánimo et cura sátis me et
 lacrumis máceraui:

Sátis iam audiui tûas aerumnas, ád portum mihi quas
 memorasti.

Hóc agamus. PHILOCR. Quid nunc, quoniam técum
 seruauí fidem 930

Tíbiq; hunc reducem in libertatem féci? HE. Fe-
 cisti út tibi,

Philocrates, numquám referre grátiam possím satis,
 Pröinde ut tu proméritu's de me et filio. PHILOP.

Immó potes,

Páter, et poteris ét ego potero et dí potestaté
 dabunt, 934

Út beneficium béne merenti nóstro merito múnere,
 Síc ut tu huic potés, pater mi, fácere merito máxime.

HE. Quid opust uerbis? língua nullast quá negem
 quidquíd roges.

PHILOCR. Póstulo aps te ut mi illum reddas séruom,
 quæm hic reliqueram

Pignus pro me, mihi qui melior quàm sibi met sèmpér
 fuit.

Prò benefactis eius ut ei prætium possim réddere. 940

HE. Quóm bene fecisti, referetur grátia id quod
 póstulas:

Et id et aliut quód me orabis impetrabis. átque te
 Nólím suscensére, quod ego irátus ei feci male.

PHILOCR. Quid fecisti? HE. In lípicidinas cónpedi-
 tum cónclidi,

Vbi rescui mihi data esse uérba. PHILOCR. Vae mi-
 séró mihi: 945

Própter meum capút labores hómini euenisse óp-
 tamo.

HE. Át ob eam rem mihi libellam pró eo argenti né
 duis:

Grátias a me, út sit liber, dúcito. PHILOCR. Edepol,
 Hégio,

Fácis benigne: sèt quaeso hominem ut iúbeas ar-
 cessí. HE. Licet.

Vbi nos estis? íte actutum, Týndarum huc ar-
 cæssite. 950

Vós ite intro: intéribi ego ex hac státua uerberéá
 uolo

Érogitare, mèò minore quíd sit factum filio.

Vós lauate intéribi. PHILOR. Sequere hac, Philocrates,
 me intró. PHILOCR. Sequor.

HE. Áge tu illuc procéde, bone uir, lépidum mancu-
 plúm meum.

ST. Quid me facere opórtet, ubi tu tális uir falsum
 aútumas? 955

Fúi ego bellus, lépidus, bonus uir núnquam neque
frugí bonae

Néque ero umquam: ne [tu ín] spem ponas mé bonae
frugí fore.

HE. Própemodum ubi loci fortunae tuae sint facile
intéllegis.

[Si eris uerax, tua ex re facies, ex mala meli-
usculam.]

Récta et uera lóquere: set neque uére [tu] neque récte
adhuc 960

Fécisti umquam. ST. Quód ego fatear, crédin pudeat
quom aútumes?

HE. Át ego faciam ut púdeat: nam in rubórem te
totúm dabo.

ST. Éia, credo ego, ínperito plágas minitarís mihi:
Tándem ista aufer. díce quid fers, út feras hinc quód
petís.

HE. Sátis facundu's: sét iam fieri dícta compendi
uolo. 965

ST. Vt uis fiat. HE. Béne morigerus fuit puer: nunc
nón decet.

Hóc agamus. iam ánimum aduerte ac mihi quae dicam
edíssere.

Sí eris uerax, ex tuis rebus féceris meliúsculas.

ST. Núgae istaec sunt: nón me censes scíre quid
dignús siem?

HE. Át ea supterfúgere potis es paúca, si non
ómnia. 970

ST. Paúca ecfugiam, scío: nam multa euénient, et
meritó meo,

Quía [ego] et fugi et tibi subrupui fílium et eum uén-
didi.

HE. Quoi homini? ST. Polyplúsio Theodóromedi
in Álide

Séx minis. HE. Pro di inmortales: is quidem hulus
est pater

Philocratis. ST. Quin mélius noui quám te et uidi
saépius. 975

HE. Sérua, Iuppitér supreme, et méd et meum gna-
túm mihi.

Philocrates, per túum te genium ópæcro, exi: té
uolo.

PHILOCRATES. HEGIO. STALAGMVS.

PH. Hégio, adsum: síquid me uis, ímpera. HE. Hic
gnatúm meum

Túo patri ait se uéndidisse séx minis in Álide.

PH. Quám diu id factúmst? ST. Hic annus incipit
ulcésumus. 980

PH. Fálša memorat. ST. Aút ego aut tu: nám qua-
drimulúm tibi

Túus pater pecúliarem páruolo puero dedit.

PH. Quid erat ei nomén? si uera dícis, memoradúm
mihi.

ST. Paégnium uocitátust: post uos indidistis Týn-
daro.

PH. Quór ego te non nóui? ST. Quia iam mós est
obliuisci hóminibus 985

Néque nouisse, quóius nihili sít faciunda grátia.

PH. Díc mihi, ísne istíc fuit quem uéndidisti mèò
patri,

Quí mihi [puero] dátus peculiárist? ST. Hulus fílius.

HE. Vísitne is homo? ST. Argéntum accepi, níl curaui céterum.

HE. Quid tu ais? PH. Quin ístic ipsust Týndarus tuus fílius, 990

Vt quidem híc arguménta loquitur. nam ís mecum a pueró puer

Béne pudiceque éducatust úsque ad adulescéntiam.

HE. Ét miser sum et fórtunatus, sí uos uera dícitis.

Éo miser sum, quía male illi féci, sí gnatús meust.

Éheu, quom ego plús minusque féci [illi] quam aequóm fuit. 995

Quód male feci, crúciór: modo si inféctum fieri póssiet.

Sét eccum incedit húc ornatus haút ex suis uirtútibus.

TYNDARVS. HEGIO. PHILOCRACTES. STALAGMVS.

TY. Vídi ego multa saépe picta quae Ácherunti fierent

Crúciamenta: uérum enimuero núlla adaequest Ácheruns

Átque ubi ego fui in lápicidinís. illic ibi demúmst locus, 1000

Vbi labore lássitudost éxigunda ex córpore.

Nam úbi illo adueni, quási patriciis púeris aut monédulae

Aút anates aut cóturnices dántur quicum lúsitent:

Ítidem mi adueniénti haec upupa quí me delectém datast.

Sét erus eccum ante óstium, et erus álter eccum ex Álide 1005

Rédit. HE. Salueto, éxoptate gnáte mi. TY. Hem:
quid, gnáte mi?

Áttat, scio quor té patrem esse adsímules et me
fílium:

Quía mi item ut paréntes lucis dás tuendi cópiam.

PH. Sálue, Tyndare. TY. Ét tu, quóiús caúsa hanc
aerumnam éxigo.

PH. Át nunc liber ín diuitías fáxo uenies: nám
tibi 1010

Páter hic est: hic séruost qui te huic hínc quadri-
mum súrpuit,

Véndidit patrí meo te séx minis. is té mihi

Páruolum pecúliarem páruolo pueró dedit.

Íllíc indicium fécit: nam hunc ex Álide huc redúcimus
Quín huius fílium íntus eccum, frátre germanúm
tuum. 1015

TY. Quid tu ais? addúxtine illum cáptiuom huius
fílium?

PH. Quín, inquam, íntus híc est. TY. Fecisti édepol
et recte ét bene.

PH. Núnc tibi pater híc ést: híc fur est túus, qui
paruom hínc te ápstulit.

TY. Át ego hunc grandis grándem natu ob fúrtum ad
carnuficém dabo.

PH. Méritus est. TY. Ergo édepol [merito] méritam
mercedém dabo. 1020

Sét dic, oro [té], pater meus tún' es? HE. Ego sum,
gnáte mi.

TY. Núnc demum in memóriam redeo, quómi mecum
recógito

[Nunc edepol demum in memoriam regredior au-
disse me]

Quási per nebulas Hégionem mèum patrem uocárier.

HE. Égo sum. PH. Conpedibús [te] quaeso ut tibi sit
leuior fílius 1025

Átque hic grauior séruos. HE. Certumat príncípium
id praeuórtier.

Ēamus intro, ut árcessatur fáber, ut istas cónpedis
Tibi adimam, huic dem. ST. Quoi peculi níhil est,
recte féceris.

CATERVA.

Spéctatores, ád pudicos móres facta haec fábulast.
Néque in hac subigitátiones súnť neque ulla
amátió 1030

Néc pueri suppsóitio aut argénti circumdúctio,
Néque ubi amans aduléscens scortum líberet clam
suum patrem.

Huius modi paucás poetae réperíunt comoédias,
Vbi boni melióres fiant. nunc uos, si uobís placet
Éť si placuimús neque odio fuimus, signum hoc
míttite: 1035

Quí pudicitíae ésse uoltis praémium, plausum date.

METRA HVIVS FABVLAE HAEC SVNT

- V. 1 ad 194 iambici senarii
- 195 et 196 iambici octonarii
- 197 iambicus dimeter acatalectus
- 198 et 199 iambici octonarii
- 200 et 202 iambici senarii
- 201 et 203 iambici octonarii
- 204 et 205 cretici tetrametri acatalecti
- 206 iambicus octonarius
- 207 creticus tetrameter acatalectus